

Remissvar på förslag om införande av ansökningsavgift för metallsökarärenden

TILL: Kulturdepartementet

AVSÄNDARE: Magnus Österblad
Myrstuguvägen 13
143 32 Vårby
Pers.nr: XXXXXX-XXXX
Mejl: magnus@osterblad.com

DIARIENUMMER: Ku2016/01648/KL

REMISSVAR

Inledning

Hej,

Jag svarar på denna remiss som privatperson med stort intresse för metallsökning och jag är också medlem i Sveriges Metallsökarförening som är med på listan över remissinstanser.

Jag är alltså metallsökare och njuter av den tid för mig själv i skog och mark denna hobby skänker mig. Mitt intresse för historia och kulturmiljön runt omkring mig har ökat betydligt sedan jag började för snart fyra år sedan.

Metallsökarhobbyn har fått mig att fundera över gamla kungar, människors livsvillkor i historien, knapptillverkning, modeller på soljor (även kallade "spännen"), etc, etc.

Detta väckta intresse berikar mitt och min närmaste omgivnings liv på ett trevligt sätt både i de fysiska mötena med människor och i de elektroniska forum i vilka jag förekommer.

Det har också fått mig att ytterligare förstå att människor runt om på jorden har mycket gemensamt utifrån vad jag ser på Youtube och deltagande i internationella Facebook-grupper kring metallsökning.

Vi har ungefär samma berättelser och tar del av varandras historia på ett fantastiskt trevligt sätt.

Yttrande

Det är med stor bestörtning jag läst förslaget om införande av avgift för ansökan om tillstånd för metallsökning samt vissa remissinstansers remissvar.

Denna bestörtning är flerdelad och gäller både förslaget och lästa remissvar (förutom Länsstyrelsen i Örebro (kallad "LST-Ö" nedan) som skall ha en stor eloge för sitt väl genomarbetade svar innehållande utvecklade tankar).

Det är en total avsaknad av konsekvensanalyser i förslaget.

Det är en total avsaknad av utvecklade tankar kring hur en eventuell avgift skulle kunna tas ut.

De inkomna svar jag läst (förutom det från LST-Ö) saknar också utvecklade tankar kring konsekvenser och alternativa sätt att hantera en evt. avgift.

Förslaget liknar i det närmaste "att bota hosta med halshuggning".

Jag förväntar mig mer av ett Riksantikvarieämbete som hävdar nedanstående:

Enligt de nationella kulturmiljömålen ska kulturmiljöarbetet främja:

- Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas.
 - Människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön.
 - Ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser.
 - En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen.
-

De remissvar jag sett (förutom det från LST-Ö) anser jag vara totalt undermåliga, torftiga, utan visioner och idéer. Detta finner jag smått skrämmande då de som skrivit under antas vara kompetenta människor med stor förmåga till analyser och idéer om lösningar.

Ytterst är det en fara för demokratin när/om denna typ av process accepteras i den torftigt onyanserat idéfattiga form som både förslag och svar vittnar om.

När lagar och dess tolkningar samt regelverk kring dem framstår som omöjliga och/eller löjliga minskar medborgarnas förtroende för dem och då riskerar vi snart att befinna oss i ett "sluttande plan" av civil olydnad där kontrollen tappats fullkomligt.

Avgiften på 700,- kommer definitivt att minska antalet metallsökningsansökningar från metallsökarhobbyn men vad kommer att hända istället?

- Jag är övertygad om att sökning utan tillstånd kommer att öka markant och då kommer mycket av arbetet för att stävja plundring att vara förgäves (jag vill tillägga här att det arbetet också delvis skjuter bredvid målet då plundrare knappast söker tillstånd).
- Fynd från olaglig sökning kommer inte att rapporteras för det vore ju att erkänna brott.
- Kulturarvet kommer att antingen fortsätta att vittra sönder på våra åkrar eller så kommer det att hamna i hemmen hos dem som söker olagligt.
- Den tröghet som ansökningsförfarandet innebär kommer att försvinna och då kommer hobbysökningen kanske totalt sett att öka med total brist på kontroll.
- Sveriges Metallsökarförenings samarbete med "Håll Sverige rent" kommer att äventyras.
- Samarbete med bönder för att rensa åkrar från föremål som kan skada kreatur kommer sannolikt helt att dö ut.
- Sökupdrag efter borttappade vigselringar, bilnycklar kommer inte längre att genomföras. Sökupdrag efter brunnslock, tomtmarkeringar, etc, etc, likaså.
- De ansökningar som görs kommer att omfattas av mer administrativt arbete i form av telefonsamtal och mejlkorrespondens innan, under och efter behandling, då den sökande inte bara vill bli av med 700,- på ingenting.
- EUs tidigare reaktion på vårt (i lagtexten) tidigare förbud mot privat användande av metallsökare kan komma att vakna till liv igen. Detta beroende på att

ansökningarna blivit mer komplicerade med krav på markägarens tillstånd innan ansökan ("blankettkrängel" för markägare som då snarare säger "Nej tack") samt denna ohemula avgift för kanske ingenting.

- Segregering mellan människor med god kontra inte så god ekonomi där de med god ekonomi har råd med hobbyn på ett lagligt sätt medan övriga är förpassade till olaglig sökning.

Förslag

Jag förstår självklart att det är ett problem med det ökade antalet ansökningar och att det är ett problem för Länsstyrelserna med sina knappa personalresurser.

Det gör att jag också inser att "tröghetsmoment" kan vara nödvändiga fast på rätt sätt. Trögheten skall ligga inom ramen för vad den sökande kan besluta om och där faller kravet på markägarens tillstånd innan ansökan på sin egen orimlighet.

Det finns också en hel del att göra för att effektivisera processerna hos Länsstyrelserna.

- Trögheten bör utformas som att varje sökande har rätt till ett visst antal gratis godkända ansökningar per år. Här kan varje handläggare på Länsstyrelserna vara mer samarbetsvilliga med att hjälpa den sökande med att justera området så att ansökan kan bli godkänd vilket leder till att den sökande inte måste skicka in en ny ansökan vilket kräver en helt ny bearbetning.
- Efter exempelvis 10 godkända ansökningar tas en avgift ut enligt avgiftsklass 1. Detta kommer innebära att man på kulturmiljöenheterna måste hålla reda på antalet godkända ansökningar per person vilket enkelt kan göras i ett Excel-ark (det kanske görs redan idag).
- Möjlighet att få tillstånd på längre tid än ett år vilket omedelbart skulle få ner antalet ansökningar betydligt!
- Kulturmiljölagen och/eller Riksantikvarieämbetets riktlinjer kan göras mer metallsökarvänliga så att hobbysökaren inte måste skicka in fler ansökningar för att det brukar bli nej på exempelvis en tredjedel av dem.
- Se till att Riksantikvarieämbetet och Länsstyrelserna utvecklar sina processer kring fynd inkomna från hobbysökare så det blir enkelt att ta hand om dem snarare än att vårt kulturarv blir ett problem.
- Se till att Länsstyrelserna skapar enkelt hanterbara "standardtillstånd" på exempelvis badstränder (som utgör majoriteten av ansökningarna).
- Ändra Kulturmiljölagen så att fler personer kan "kompissöka" på ett tillstånd. Här kan man tänka sig att ett maxantal på exempelvis tre personer tillåts söka på ett och samma tillstånd.
- Om man, som förälder, vill ha med sig sitt barn ut i naturen på söktur så skall detta vara möjligt utan ny ansökan för barnet.
- Justera Kulturmiljölagen så att "Dansk modell" kan bli verklighet även för oss hobbysökare i Sverige. Med tydliga regler och positiva, responsiva kulturarbetare skulle detta kunna bli hur kul och utvecklande som helst både för den stora allmänheten, lokala muséer och Länsstyrelserna/Riksantikvarieämbetet.
- Inför "metallsökningskörkort" som berättigar till metallsökning på alla ytor på ett visst avstånd från fornlämningsmarkering i FMIS. Man kan tänka sig att detta "metallsökningskörkort" skulle kräva kunskap i fyndhantering, konservering, Kulturmiljölagen, etc, etc, vilket i sin tur skulle kunna rendera intäkter till Riksantikvarieämbetet/Länsstyrelserna om de kan tänka sig att hålla kurser i detta.

Det finns massor med möjligheter för den som vill något!

Slutligen

Jag yrkar på att förslaget om avgift återremitteras till Riksantikvarieämbetet då både förslaget och majoriteten av inkomna remissvar i mitt tycke är undermåliga vad gäller konsekvensanalyser och möjliga alternativ till att få ner arbetsbelastningen hos Länsstyrelsens personal.

Med vänlig hälsning,
Magnus

Vårby 2016-09-29

Ort och datum

Namnunderskrift

Magnus Österblad

Namnförtydligande